Pismo lokalne Rady Dzielnicy VII Zwierzyniec

Kurier Zwierzyniecki

Bielany
Chełm
Olszanica
Półwsie Zwierzynieckie
Przegorzały
Wola Justowska
Zwierzyniec
Zakamycze

ISSN 1505-7062 nr 5 (291) www.dzielnica7.krakow.pl Kraków październik 2026
egzemplarz bezpłatny

35 lat Dzielnic Miasta Krakowa

w numerze:

- Z dziennika drogowego str. 3
- „Wokół Zwierzyńca” spotkania z mieszkańcami Chełma str. 4
- Miało być muzeum, a jest pustostan str. 5
- Budżet Obywatelski znamy wyniki głosowania str. 6
- Są jeszcze wolne miejsca w krakowskich żłobkach str. 8

fot. O. Kamińska

Zwierzyniecki bilans aktywności Prezydenta Miszalskiego

Ostatnie miesiące obfitowały w naszym mieście w szereg wydarzeń politycznych, które przyczyniły się do zmiany na stanowisku Prezydenta Miasta Krakowa. Prezydenta Aleksandra Miszalskiego, po kilkumiesięcznym pełnieniu obowiązków prezydenta miasta przez Stanisława Kracika, zastąpił wybrany w wyborach uzupełniających na przełomie września i października Prezydent Łukasz Gibała. Przywołane okoliczności stanowią dobrą okazję do podsumowania pierwszej połowy kadencji samorządowej (2024-2029), a więc okresu prezydentury Aleksandra Miszalskiego, dokonywanego z perspektywy Dzielnicy VII Zwierzyniec.

Realizacja dużych zadań samorządowych zajmuje najczęściej kilka długich lat. Inwestycje infrastrukturalne takie jak przebudowa drogi bądź placu zabaw, budowa chodnika czy też budowa budynku użyteczności publicznej wymagają opracowania szczegółowej dokumentacji projektowej, uzyskania dlań szeregu uzgodnień i rozstrzygnięć administracyjnych i w końcu wykonania prac budowlanych. Ostatni z tych etapów, najwyraźniej dostrzegalny z perspektywy statystycznego mieszkańca jest na ogół najkrótszy – zajmuje zwykle kilka miesięcy. Doprowadzenie do niego (projekt, uzgodnienia) trwa jednak nierzadko długie lata.

Namacalnymi efektami prac realizowanych na terenie naszej dzielnicy w ostatnich dwóch i pół roku są przede wszystkim przebudowa ul. Kościuszki, przebudowa infrastruktury klubowej RKS Juvenia oraz budowa żłobka samorządowego nr 29 przy ul. Księcia Józefa. W odniesieniu do tych zadań administracja Prezydenta Aleksandra Miszalskiego pełniła jednak jedynie rolę wykonawcy procesów zaprogramowanych uprzednio (czasem lepiej, czasem gorzej) przez jego poprzednika – Prezydenta Jacka Majchrowskiego.

Prawdziwym wkładem Prezydenta Miszalskiego w rozwój Zwierzyńca są natomiast przede wszystkim inwestycje, których nie widać jeszcze wprawdzie gołym okiem, ale ich realizacja jest pewna i gruntownie przygotowana.

Jaskrawym przykładem jest **przebudowa ul. Starowolskiej**. Jako samorządowcy ze Zwierzyńca, wespół z mieszkańcami Woli Justowskiej, od kilkunastu lat dopominamy się tej fundamentalnej dla tego rejonu inwestycji. Dzięki wykonanej w ostatnich dwóch latach pracy (opracowany kompleksowy projekt budowlany (m.in. budowa chodnika, odwodnienie), złożony wniosek o wydanie ZRID) oraz zabezpieczonych z inicjatywy Prezydenta Miszalskiego środków w planach finansowych miasta (5 mln zł w 2027 oraz 14 mln zł w 2028) zadanie to do końca trwającej kadencji samorządowej (2029 r.)zostanie w pełni wykonane.

Podobnie rzecz się ma także i z innymi inwestycjami na terenie Zwierzyńca. Trwa przetarg na wybór realizatora **budowy sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej nr 32** (łącznie 15 mln zł zabezpieczone w planach finansowych miasta na lata 2026-2028). Otwarcie sali planowane jest na początek roku szkolnego 2028/29. Na ostatniej prostej znajduje się przygotowanie **inwestycji budowy chodnika przy ul. Korzeniaka** (gotowy projekt budowlany, złożony wniosek o wydanie ZRID). Dzięki zapewnionym w budżecie miasta środkom na tą inwestycję, jej realizacja spodziewana jest już w 2027 roku.

Przeszło dwa lata efektywnej współpracy Rady Dzielnicy VII Zwierzyniec z Prezydentem Aleksandrem Miszalskim zaowocowało także innymi – mniej oczywistymi zadaniami na terenie naszej dzielnicy. Chodzi o inicjatywę **przekształcenia budynku tzw. Domu Zwierzynieckiego przy ul. Królowej Jadwigi 41 w Klub Kultury „Zwierzyniec"** (finalizowane jest opracowywanie dokumentacji projektowej dla zadania), czy też o **zaaranżowanie dużego ogólnodostępnego kompleksu sportowo-rekreacyjnego przy ul. Korzeniaka w Olszanicy** (zadanie na etapie porządkowania zagadnień cywilnoprawnych). Jestem przekonany, że zapoczątkowane w ostatnim czasie w tym zakresie inicjatywy będą służyć społeczności Zwierzyńca przez wiele długich lat.

Należy w końcu odnotować także i coś, co jest niezwykle namacalne, czego doczekaliśmy się w ostatnich dwóch latach, a o co szereg lat wcześniej bezskutecznie apelowaliśmy do władz Krakowa. Chodzi o **uruchomienie w październiku 2024 roku linii nr 126 – autobusu łączącego naszą dzielnicę z Dębnikami oraz Bronowicami**. Dziś szereg z nas nie wyobraża sobie bez niej codziennego funkcjonowania. Jest to niewątpliwie wiekopomna dla Zwierzyńca okoliczność, do której Prezydent Aleksander Miszalski wymiernie się przyczynił.

Niezależnie więc od opinii, jaką posiadacie Państwo o prezydenturze Aleksandra Miszalskiego in genere, jako Przewodniczący Dzielnicy VII Zwierzyniec zaświadczam, że ostatnie dwa i pół roku było dla naszej części Krakowa czasem nader pracowitym i owocnym. W tym miejscu pragnę podziękować także obecnym oraz byłym dyrektorom jednostek miejskich zaangażowanym w opisane powyżej procesy i osiągnięcia, a więc kolejno: Jarosławowi Taborowi (Zarząd Dróg Miasta Krakowa), Tomaszowi Marcowi (Zarząd Infrastruktury Sportowej), Łukaszowi Sękowi (Z-ca Prezydenta MK 2024-2026), Łukaszowi Pawlikowi (Zarząd Zieleni Miejskiej) oraz Łukaszowi Frankowi (Zarząd Transportu Publicznego).

Żywię nadzieję, że nowe władze Krakowa z Prezydentem Łukaszem Gibałą na czele wykażą się w najbliższych nieco ponad dwóch latach nie mniejszą niż ich poprzednicy determinacją oraz zrozumieniem wyzwań stojących przed Dzielnicą VII Zwierzyniec.

Witold Górny
Przewodniczący Rady i Zarządu
Dzielnicy VII Zwierzyniec

„Kurier Zwierzyniecki"
nr 5 (291) październik Kraków 2026
okładka:
Budynek Żłobka Samorządowego nr 29
fot. Angelika Rodak
ISSN 1505-7062
nakład 5 000 egz.
egzemplarz bezpłatny

Wydawca: Rada Dzielnicy VII Zwierzyniec ul. Bolesława Prusa 18, 30-117 Kraków
Redaktor naczelny: Witold Górny
„Kurier Zwierzyniecki" redagowany jest przez zespół w składzie: Ilona Stus – redaktor prowadzący, Tomasz Jakubowski, Julia Mach, Iwona Kubacka, Katarzyna Brückman de Renstrom, Krzysztof Kwarciak, Marzena Garzeł.
Adres Redakcji: Biuro Rady Dzielnicy VII Zwierzyniec, ul. Bolesława Prusa 18, tel. (12) 421-56-66
Czynne: od poniedziałku do piątku, w godzinach od 10.00-14.00;
www. dzielnica7.krakow.pl, **e-mail:** kurier.zwierzyniecki@gmail.com
Druk: Adam Dąbrowski „Silverprint", ul. Gliniana 13, 91-336 Łódź, **email:** druk@silverprint.pl
Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i redakcyjnego opracowywania tekstów oraz zmiany ich tytułów.

Z dziennika drogowego

Na przełomie sierpnia i września, czyli zgodnie z harmonogramem, został oddany w całości do użytku przebudowany odcinek ul. Piastowskiej. W tym samym czasie powstał także nowy odcinek ścieżki rowerowej wzdłuż dalszej części ulicy na terenie Dzielnicy V Krowodrza, który istotnie uzupełnia siatkę połączeń dla cyklistów. Warto odnotować, że docelowo ruch rowerowy po stronie zachodniej (naprzeciwko Błoń) ma zostać poprowadzony przez teren powstającego Centrum Muzyki – rozwiązanie to zacznie funkcjonować po zakończeniu prac w ramach tej inwestycji.

Zmiana technologii na ul. Podłużnej

Kierowców ucieszy informacja z ul. Podłużnej. Przypomnijmy, że jej całkowite zamknięcie w związku z budową kanalizacji sanitarnej zostało wcześniej przesunięte, aby w mniejszym stopniu nakładało się z przebudową ul. Piastowskiej. Dzięki zmianie technologii prowadzenia robót, czas trwania największych utrudnień ulegnie znaczącemu skróceniu w stosunku do pierwotnie zakładanych sześciu miesięcy. Ulica ma zostać w pełni otwarta dla ruchu jeszcze w tym roku.

Bieżące modernizacje

Odcinek ul. Emaus w rejonie ul. Złotej zyskał nową nawierzchnię z kostki ażurowej – to kontynuacja sprawdzonego rozwiązania zastosowanego wcześniej na odcinku w rejonie ul. Słonecznikowej. Ponadto, Zarząd Dróg Miasta Krakowa rozstrzygnął już przetarg na opracowanie projektu i budowę oświetlenia tego odcinka drogi.

Ulica Emaus w rejonie ul. Złotej w nowej odsłonie

Do dyspozycji mieszkańców jest też odnowiony odcinek ścieżki pieszo-rowerowej na koronie wałów pomiędzy ul. Jodłową a ul. Wioślarską.

Drogowcy prowadzą obecnie prace na górnym fragmencie ul. Fabijańskich. W tym roku odnowiony zostanie jeszcze odcinek

Ulica Piastowska po przebudowie, *fot.T. Jakubowski*

chodnika po południowej stronie al. Kasztanowej, od al. Modrzewiowej do ul. Cisowej.

Najnowsze przetargi

ZDMK wybrał najkorzystniejszą ofertę na opracowanie dokumentacji projektowej nowej kładki pieszo-rowerowej nad Rudawą w rejonie ul. Korbutowej. Nowy obiekt ma mieć szerokość 3 metrów oraz odpowiednie najazdy, będzie też posadowiony na wysokości korony wałów. Zadanie, współfinansowane z Radą Dzielnicy VI Bronowice,

Nowa nawierzchnia ścieżki na wale Wisły

ma wykonać Pracownia Projektowa MID z Gdańska (łączny koszt opracowania dokumentacji to ok. 438 tys. zł).

Otwarto też oferty w przetargu na zaprojektowanie chodnika przy ul. Rzepichy na odcinku od ul. Zakamycze do ul. Leśmiana. O kontrakt ubiega się 5 firm (najniższa oferta opiewa na ok. 429 tys. zł).

Plany budżetowe

W ramach środków wydzielonych na remonty bieżące dróg i chodników w roku 2027 (ponad 800 tys. zł) jako priorytet wskazano remont chodnika po północnej stronie ul. Senatorskiej (od pętli Salwator do ul. Mlaskotów, wraz z powiększeniem okienek na zieleń), a w dalszej kolejności nawierzchni ul. Sępiej oraz chodników m.in. przy ul. Piotra Skargi, Dojazdowej, czy Wyrwy-Furgalskiego. Zabezpieczono także fundusze na program budowy i modernizacji oświetlenia – w tym budowę oświetlenia przy ul. Cedrowej, Pod Skałą, Włóczków, a także montaż dedykowanych opraw doświetlających na przejściach dla pieszych (m.in. wzdłuż al. Focha, ul. Królowej Jadwigi, Księcia Józefa czy Jodłowej). Pozytywnie zaopiniowano również projekt wykonawczy oświetlenia ul. Majówny w rejonie skrzyżowania z ul. Korzeniaka. Do Rady wpłynął również projekt oświetlenia przy ul. Zofii Stryjeńskiej. Lampy w obu lokalizacjach mają zaświecić już w przyszłym roku. Rada wprowadziła również ostatnio do planów inwestycyjnych budowę oświetlenia na środkowym odcinku ul. Bielańskiej.

Ograniczenie tonażowe do 3,5t w Przegorzałach

Rada zawnioskowała o pilne ustawienie znaku ograniczenia tonażu (z wyłączeniem służb miejskich i MPK) przy wjeździe w ul. Jodłową od strony starego odcinka ul. Księcia Józefa. Ma to powstrzymać niszczenie nawierzchni lokalnych uliczek oraz zapobiegać utrudnieniom w ruchu generowanym przez duże pojazdy.

Parking na Bielanach

Rada skierowała wniosek do Prezydenta Miasta o podjęcie pilnych kroków zmierzających do zachowania ogólnodostępnego parkingu u zbiegu ul. Księcia Józefa i al. Wędrowników. Ogrodzenie terenu przez prywatnego właściciela wywołało w okolicy ogromny deficyt miejsc postojowych, co niestety skutkuje większym obciążeniem lokalnych ulic na osiedlu Bielany.

Opinie w sprawach organizacji ruchu

Rada negatywnie zaopiniowała propozycję likwidacji zatoki autobusowej przystanku „Park Decjusza 01" pod poszerzenie peronu i budowę wiaty, wskazując m.in. na ryzyko tamowania ruchu i niebezpiecznych manewrów na drodze.

Zaopiniowano również negatywnie pomysł instalacji wyniesionego przejścia przy ul. Jesionowej 19 ze względu na bliskość budynków, które byłyby narażone na drgania.

Drzewa przy kinie „Kijów"

Rada zgłosiła uwagi do projektu w ramach Budżetu Obywatelskiego, postulując posadzenie drzew przy przystanku „Muzeum Narodowe 04" w pojedynczych okienkach z ażurowymi kratownicami, aby nie zawężać peronu w newralgicznym miejscu.

Tomasz Jakubowski
Radny Dzielnicy VII Zwierzyniec

„Wokół Zwierzyńca" Inauguracja cyklu 2026/2027

Wraz z końcem wakacji powróciliśmy na szlak cyklu „Wokół Zwierzyńca" – comiesięcznych spotkań z mieszkańcami kolejnych osiedli, położonych na terenie naszej dzielnicy. Inauguracja projektu, jak co roku, odbyła się na osiedlu Chełm.

Chełm

14 września w budynku Klubu Kultury „Chełm" odbyło się spotkanie, w którym uczestniczyła całkiem spora (przeszło 40 osób) grupa mieszkańców tego obszaru. Dyskusja koncentrowała się przede wszystkim na temacie trwającej wówczas budowy kanalizacji i wodociągu w ul. Podłużnej. Z ust obecnego na spotkaniu przedstawiciela wykonawcy inwestycji padło zapewnienie, że w związku ze zmianą technologii prac (z przewiertu na technologię wykopową) ulica zostanie otwarta dla ruchu ogólnego nie w marcu 2027 (jak początkowo zakładano), ale już z końcem listopada bieżącego roku. Po kilku tygodniach jakie upłynęły od czasu spotkania widzimy, że wszystko wskazuje na dochowanie tego terminu.

Obecny na spotkaniu przedstawiciel Wodociągów Miasta Krakowa S.A. zadeklarował ponadto, że prace przy rozbudowie sieci wodociągowo-kanalizacyjnej w rejonie osiedla Chełm będą miały niebawem swoją kontynuację. Wodociągi znajdują się obecnie na zaawansowanym etapie opracowywania dokumentacji projektowej dla rozbudowy tych sieci w ul. Pylnej (po wschodniej oraz zachodniej stronie od ul. Podłużnej). Realizacja tej inwestycji planowana jest na rok 2027.

Dopełniając obrazu poruszonych na spotkaniu zagadnień infrastrukturalnych należy odnotować, że omówiono kwestie planowanego na przełom 2026 i 2027 roku remontu drewnianej kładki na Rudawie w rejonie ul. Marynarskiej (pierwotny termin listopadowy uległ niewielkiemu opóźnieniu) oraz montażu sygnalizacji świetlnej (ruch wahadłowy) na moście na Rudawie w ciągu ulic Podłużnej i Zakliki z Mydlnik (inwestycja miejska, planowana na początek 2027 roku). Wspomniano także o wyzwaniu, jakim jest remont nakładki ul. Becka na odcinku od rejonu ww. kładki do rejonu ww. mostu (póki co – mimo środków zarezerwowanych na ten cel przez Radę Dzielnicy VII Zwierzyniec – ZDMK stoi na stanowisku, że remontu tego nie można wykonać z przyczyn formalno-własnościowych) oraz o planach dobudowy oświetlenia ulicznego w ul. Stefanii Wojtulanis. Mieszkańcy osiedla Chełm wyrazili także doniosłą potrzebę pilnej przebudowy wąskiego wylotu ul. Pylnej w ul. Junacką i ul. Królowej Jadwigi, który przy obecnym natężeniu ruchu uniemożliwia komfortowy przejazd, w szczególności zaś bezpieczne przejście tym fragmentem ulicy.

Poza wątkami infrastrukturalnymi na spotkaniu poruszono problem nadmiernej populacji dzików na terenie osiedla (prezentacja przedstawicieli Wydziału Środowiska, Klimatu i Powietrza UMK) oraz plany przyszłorocznej aranżacji terenu zielonego rozpostartego pomiędzy ulicami Pylną i Marynarską. Po zapoznaniu się z założeniami inwestycji, mieszkańcy z satysfakcją przyjęli koncepcję zakładającą spokojny i cichy charakter tego miejsca, pozbawiony efektownych urządzeń zabawowych i nadmiaru ingerującej w tkankę przyrodniczą miejsca, małej architektury.

Miesiąc później – w październiku odbyło się spotkanie z mieszkańcami osiedla Przegorzały, z relacją z którego zapoznać się będzie można w kolejnym numerze „Kuriera Zwierzynieckiego". W tym miejscu mogę tylko zdradzić, że frekwencja na nim była tak duża, że w Klubie Kultury „Przegorzały"… zabrakło krzeseł. Bardzo dziękujemy za tak ogromne zainteresowanie spotkaniami z cyklu „Wokół Zwierzyńca". Na kolejne zapraszamy na Zakamycze – 23 listopada oraz na Południowy Zwierzyniec (okolica wschodniego fragmentu ul. Księcia Józefa oraz jednokierunkowego odcinka ul. Królowej Jadwigi) – 14 grudnia. Tabelka z rozpiską spotkań na wszystkich osiedlach dostępna jest tradycyjnie na stronie 10 „Kuriera Zwierzynieckiego". Do zobaczenia!

Witold Górny
Przewodniczący
Rady i Zarządu Dzielnicy VII
Zwierzyniec

Spotkanie z mieszkańcami Chełma, *fot. S. Malik*

Miało być muzeum, a jest pustostan

Budynek dawnego Hotelu Cracovia miał zyskać nowe życie po przejęciu przez państwo na potrzeby Muzeum Narodowego. Od ponad 10 lat ogromny gmach stoi jednak praktycznie pusty, a odpadające fragmenty elewacji i coraz grubsza warstwa brudu sprawiają przygnębiające wrażenie. Zamiast planowanych wystaw prezentujących architekturę i design powstało swoiste muzeum „niedasizmu" publicznych instytucji, które nie potrafią wykorzystać dużego kompleksu w centrum Krakowa. Zmiana funkcji obiektu wiązałaby się z dużymi wydatkami i stwarza problemy techniczne. Jaka przyszłość zatem czeka to miejsce?

Dawny Hotel Cracovia, *fot. K. Kwarciak*

Wybitna architektura czy psucie przestrzeni?

Budynek Hotelu Cracovia został zbudowany w latach 1960–1965. W momencie ukończenia obiekt był jednym z nowocześniejszych w Polsce. Bardzo duża i kanciasta sylwetka dominuje nad okolicą. Dlatego wielki gmach od początku budził emocje. Dla jednych jest on przykładem wybitnej architektury, a dla innych stanowił wyraz psucia przestrzeni publicznej. W wielu profesjonalnych publikacjach kompleks zbiera sporo pochwał za koncepcję urbanistyczną i zastosowane rozwiązania, które były nowatorskie jak na tamte czasy. Choć czytając niektóre komplementy pod adresem hotelu mogą się pojawić wątpliwości czy to na pewno chodzi o ten sam budynek. Nie chcąc urazić uczuć miłośników modernizmu z czasów PRL-u lepiej się jednak ograniczyć do dyplomatycznego stwierdzenia, że bez wątpienia jest to architektura, która prowokuje dyskusje. W 2011 roku podupadający hotel został zamknięty.

Deweloper chciał galerii, tylko że handlowej

Nieruchomość kupił deweloper, który chciał przekształcić obiekt w galerię handlową. Można odnieść wrażenie, że to miała być typowa inwestycja tworzona pod kalkulacje w Exelu, aby wycisnąć jak najwięcej z atrakcyjnej działki w centrum miasta. Koncepcje znaczącej rozbudowy kompleksu i mało finezyjnego połączenia starej oraz nowej zabudowy mogłyby sprawić, że w Krakowie powstałby kolejny architektoniczny oksymoron. Wątpliwości budziły również kwestie związane z obsługą komunikacyjną budynku. Rewolucyjne plany wywołały duże emocje i doprowadziły do protestów mieszkańców. W efekcie inwestorowi nie udało się przeforsować kontrowersyjnej koncepcji, a przyszłość miejsca znalazła się w zawieszeniu.

Na obietnicach się skończyło

W 2016 roku Ministerstwo Kultury porozumiało się z deweloperem i doprowadziło do wykupu za 29 mln zł nieruchomości, która została przekazana Muzeum Narodowemu. Plany były ambitne. Gmach dawnego hotelu miał stać się siedzibą Muzeum Architektury i Designu. Po zakupie nieruchomości bieg spraw znacząco jednak zwolnił. Początkowo przez kilka lat trwały uzgodnienia pomiędzy Muzeum Narodowym a Ministerstwem Kultury. Placówce wyznaczono wiele warunków formalnych do rozpoczęcia inwestycji, które zostały już dawno temu spełnione. W międzyczasie w resorcie zmieniały się ekipy i entuzjazm dla przedsięwzięcia znacząco osłabł. Tylko parter budynku jest wykorzystywany na działalność komercyjną.

Potrzebne olbrzymie pieniądze

Głównym problemem stały się pieniądze. Koszt remontu i dostosowania budynku do nowej funkcji oszacowano na ponad 400 mln złotych. Wycena była robiona 10 lat temu, więc obecnie koszt przedsięwzięcia byłby pewnie jeszcze wyższy. Muzeum Narodowe nie dysponuje takimi pieniędzmi, a w budżecie państwa potrzebne środki nie zostały zabezpieczone. Rzecznik Ministerstwa Kultury Piotr Jędrzejowski pytany przez portal „Architektura-Murator" lakonicznie stwierdził, że projekt adaptacji „pozostaje w obszarze zainteresowania ministerstwa" Szczegółów jednak brak. Nie wiadomo czy i kiedy koncepcja przebudowy zostanie zrealizowana. Wygląda na to, że perspektywa uruchomienia w dawnym hotelu muzeum jest równie bliska jak otwarcie stacji metra, która ma powstać nieopodal gmachu.

Marzycielstwo czy wizjonerstwo?

Nieoficjalnie mówi się o tym, że bardzo problematyczne byłoby przerobienie dawnego hotelu na sale wystawowe. Siłą rzeczy budynek został podzielony na wiele małych pokoi, a wysokość pomieszczeń jest dosyć niska, bo w czasie kiedy oddawano obiekt do użytku obowiązywały inne standardy niż współcześnie. Prezentowana na wystawach sztuka jest często wielka nie tylko pod względem artystycznym, ale również w wymiarze fizycznym i tym samym potrzebuje sporej przestrzeni. Nie wszystkie ściany można wyburzyć, bo konstrukcja musi się na czymś opierać. Połączenie pięter też nie jest prostą sprawą. Budynek jest wpisany do ewidencji zabytków, co również w pewnym stopniu ogranicza możliwości zmian. Można mieć także wątpliwości czy placówka nie byłaby za duża. W Krakowie jest spora konkurencja wśród muzeów i nie łatwo przyciągnąć zwiedzających, tym bardziej że duża przestrzeń na Wesołej ma być zagospodarowana na potrzeby galerii sztuki.

Może trzeba zmienić podejście?

Ceny wynajmu mieszkań biją rekordy. W publicznych akademikach brakuje miejsc. Problemy ze znalezieniem lokum przekreślają plany wielu młodych ludzi, którzy często muszą zrezygnować ze studiów. A nawet jak się uda połączyć naukę z pracą to nieraz wymaga to bardzo dużych poświęceń. Wydaje się, że budynek dawnego hotelu stosunkowo łatwo można by przekształcić w akademik, którym mogłyby zarządzać na przykład publiczne uczelnie. Wtedy byłby potrzebny bardziej remont niż kosztowna przebudowa. Przy obiekcie jest sporej wielkości parking, a okna dawnego hotelu dzieli znaczny dystans od domów. Choć pewnie niektórzy lokatorzy okolicznych budynków mogliby mieć obawy czy funkcjonowanie domu dla studentów nie zakłócałoby porządku to galeria sztuki i poprzedzająca jej uruchomienie kompleksowa przebudowa też wiązałyby się z uciążliwościami. Pytanie jednak co mieszkańcy powiedzieliby na taki pomysł? Wszelkie decyzje bez wątpienia powinny być poprzedzone konsultacjami społecznymi. Pewnie koncepcja uruchomienia akademika w budynku dawnego hotelu ma jakieś słabe strony, ale wydaje mi się że warto to rozważyć, chociażby jako rozwiązanie przejściowe, na czas wysokich cen na rynku najmu. Jednak, żeby studenci mogli wprowadzić się do budynku przy al. Focha musiałyby dojść do kompromisu różne instytucje publiczne, a często łatwiej jest o porozumienie pomiędzy państwami toczącymi wojnę niż o współpracę różnych resortów w Polsce.

Krzysztof Kwarciak
Radny Dzielnicy VII Zwierzyniec

13. edycja Budżetu Obywatelskiego znamy wyniki głosowania

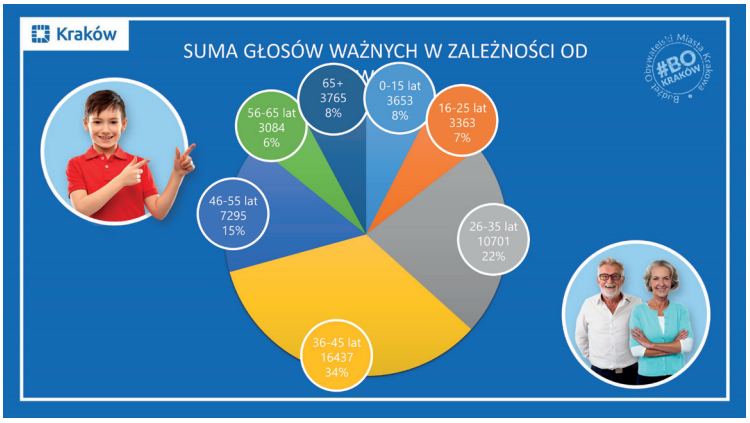
W głosowaniu wzięło udział ponad 49 tys. To one zadecydowały o losach 54 mln zł przeznaczonych w tej edycji na realizację 195 wybranych projektów, w tym 15 ogólnomiejskich. Przypomnijmy, że kwota przeznaczona dla Dzielnicy VII to 2 404 159,15 zł.

Frekwencja

W porównaniu z rokiem ubiegłym (12%) spadła do 7%. Najwyższa była w Dzielnicach XIII i XVIII (11,51%), a najniższa w Dzielnicy XVI (2,68%).

Kto głosował?

Największą aktywność wykazały osoby w wieku 36–45 lat, a następnie mieszkańcy w przedziale 26–35 lat. Wśród głosujących dominowały kobiety (58%) oddając 27 802 głosów, czyli o 7 306 więcej niż mężczyźni.

Kategorie

Wyniki głosowania pokazały, że Krakowianie szczególnie cenią inicjatywy związane z zielenią i ochroną środowiska, bo to właśnie projekty z tej dziedziny były liderami zarówno wśród projektów ogólnomiejskich (53%), jak i dzielnicowych (34%). W tych pierwszych na drugim miejscu znalazło się zdrowie (20%), a na trzecim bezpieczeństwo (13%). W dzielnicach kolejne miejsca zajęły: kultura (16%), sport i infrastruktura sportowa (14%) oraz infrastruktura (12%).

Projekty dzielnicowe – Dzielnica VII Zwierzyniec:

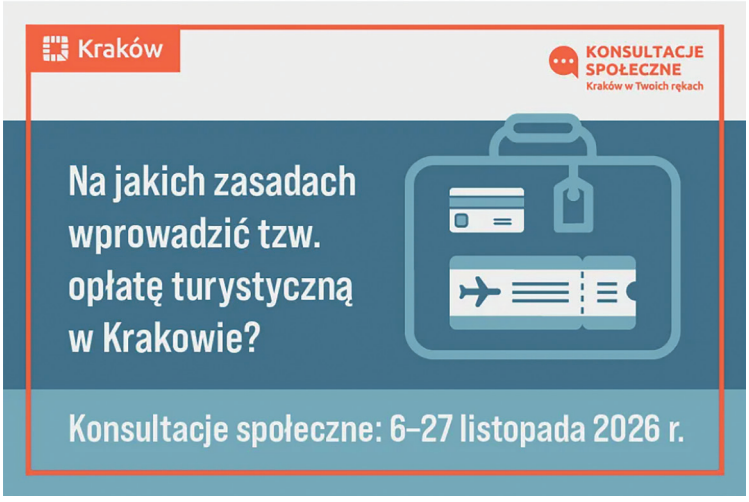
- nr **6** Zielone Murawy na Zwierzyńcu – punkt widokowy na dolinę Wisły
- nr **4** Oświetlenie ścieżki rowerowej na ul. Mirowskiej
- nr **29** Ogród kieszonkowy dla mieszkańców Zwierzyńca przy SP 31
- nr **3** Posadźmy drzewa przy stadionie Cracovii!
- nr **31** Bezpieczniej na przejściach przy Parku Decjusza
- nr **7** Wkręceni w czytanie – zakup książek do bibliotek
- nr **17** Zielona przestrzeń Senatorskiej
- nr **33** Odetchnij Lasem Wolskim

Projekty ogólnomiejskie:

Na ratunek! Defibrylatory AED w tramwajach Rentgen w Schronisku dla Zwierząt Drzewa dla Krakowa Zielone płuca Krakowa Bezpieczny Kraków dzięki monitoringowi Przystanek na kranówkę! – sieć poidełek dla Krakowian Park Jordana: wyremontujmy zniszczone alejki spacerowe! Zielony Plac przed Muzeum Narodowym Rozbudowa zaplecza magazynowego schroniska dla zwierząt Młynówka Królewska – najdłuższy park w Polsce! Kozy na wypasie – zielone kosiarki w Krakowie Posadźmy drzewa na miejskich placach! Wsparcie strażaków – zakup pojazdu ratowniczego Krwiodawcy z Krakowa Smok Rolkarz przy Błoniach.

Na jakich zasadach wprowadzić tzw. opłatę turystyczną w Krakowie? Wkrótce konsultacje społeczne

Do 27 listopada będą prowadzone konsultacje społeczne projektu uchwały dotyczącej wprowadzenia w Krakowie opłaty miejscowej, potocznie nazywanej opłatą turystyczną. Mieszkanki i mieszkańcy Krakowa oraz zainteresowane organizacje pozarządowe będą mogli zgłosić swoje opinie i uwagi dotyczące proponowanych rozwiązań.

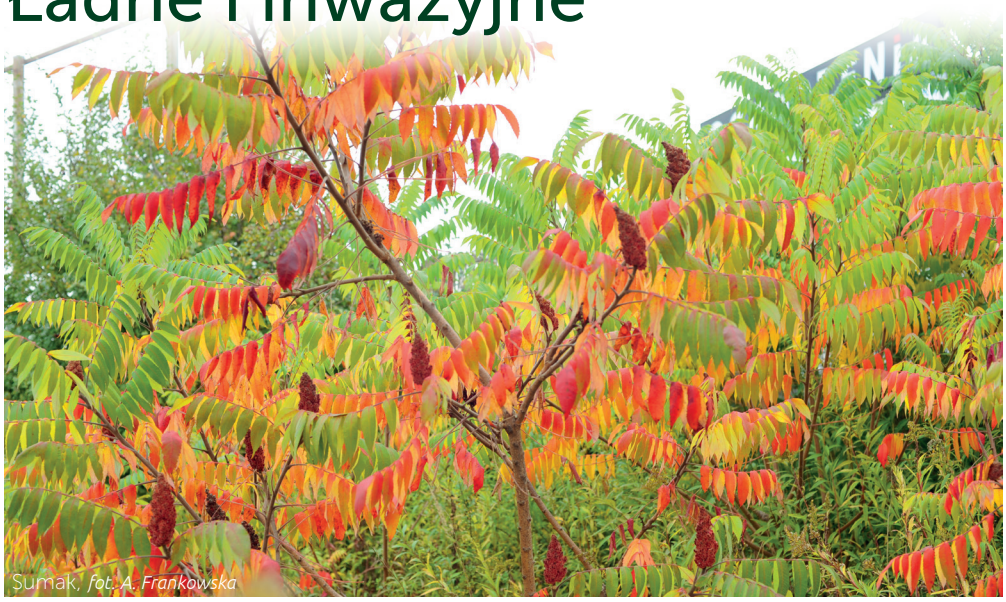

Zapraszamy do zapoznania się z projektem uchwały w sprawie wprowadzenia opłaty miejscowej w Krakowie oraz określenia jej stawki i sposobu przekazywania informacji przez płatników wniesionym przez radnych Rady Miasta Krakowa oraz zgłaszania uwag, wniosków i propozycji.

Opłata miejscowa, nazywana potocznie opłatą turystyczną, jest pobierana od osób nocujących w miejscowości posiadającej walory krajobrazowe. Projekt przewiduje wprowadzenie w Krakowie stawki w wysokości 5 zł za noc świadczenia usługi zakwaterowania. Wpływy stanowiłyby dochód miasta i mogłyby być przeznaczane m.in. na utrzymanie infrastruktury miejskiej, czystości i porządku oraz rozwój przestrzeni publicznych.

19 listopada – otwarte spotkanie konsultacyjne; dyżury eksperta; zbieranie uwag za pomocą formularza konsultacyjnego – więcej na te tematy na www.krakow.pl.

Ładne i inwazyjne

Sumak, *fot. A. Frankowska*

W poprzednim numerze „Kuriera Zwierzynieckiego" mogli Państwo przeczytać artykuł Julii Mach o nawłoci kanadyjskiej i jej ekspansywnym charakterze. Niestety, ale roślin inwazyjnych, które zdobywają coraz to nowe terytoria mamy więcej. Zwykle nie wyglądają na inwazyjne, raczej podobają nam się, a czasem uznajemy je nawet za piękne.

Na wałach przeciwpowodziowych nad Wisłą, zarówno po stronie Zwierzyńca, jak i po stronie Dębnik, przy samej Wiślanej Trasie Rowerowej, rośnie sobie bujnie rdestowiec.

Rdestowiec, *fot. A. Frankowska*

Jeśli nie wiecie, jak wygląda i sama nazwa nic wam nie mówi, to możecie się na niego nabrać. Z pozoru ładny zielony krzew, o pięknych liściach podbitych przy łodyżce czerwonym kolorem i …trochę szkoda go ruszać. Niestety, ale rdestowiec (*Reynoutria*) to gatunek obcy, bardzo inwazyjna roślina, która eliminuje wszystko, co rośnie wokół niej, zabiera miejsce naszym rodzimym gatunkom, zacienia je, bo rdestowiec dorasta do 3 metrów wysokości i po prostu przejmuje cały teren, na którym pozwolono mu wzrastać. Uważajcie zatem jakie piękne rośliny zasiały się w ogrodzie, bo już ich się nie pozbędziecie. Rdestowca nie wystarczy skosić, trzeba go usunąć z korzeniami (które są baaardzo długie), a nawet użyć specjalistycznych środków niszczących jego kłącza, jeśli nie chcemy, żeby odrastał, a czasem i to nie pomaga. W przypadku pozostawienia w ziemi jednego kawałeczka kłącza rdestowca możemy się spodziewać wzrostu kolejnych okazów. Przy trasie rowerowej nad Wisłą rdestowiec w ostatnich latach rozrósł się tak, że czasem kładzie się na drogę. W szczególności można to zaobserwować na wysokości Pychowic. Roślina sukcesywnie się rozsiewa. Z bulwarów wiślanych na wysokości Przegorzał usunięto ostatnio kępy młodego rdestowca, bo przy niekontrolowanej ekspansji, może osłabiać wały przeciwpowodziowe. Korzenie tej rośliny potrafią sięgać do 3 metrów w głąb ziemi i rozrastać się jeszcze na boki. Kłącza przebijają grunt wałów, przedostają się przez geowłókniny i inne zabezpieczenia, radzą sobie nawet z betonowymi elementami umocnień, dlatego zwłaszcza na wałach wymaga systematycznego zwalczania. Zgłaszajcie więc rdestowca. W internecie znajduje się instrukcja jak go zwalczać, a Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska wydała nawet specjalne broszury na temat roślin inwazyjnych, z którymi warto się zapoznać.

Druga bardzo ładna roślina, ale o niepokojącym charakterze, silnie rozrastająca się, to sumak octowiec (*Rhus typhina*). Bywa, że sami sadzimy go w przydomowych ogródkach. Sumak to niskie drzewko, które jesienią ma ładne czerwone „szyszki" rosnące ku górze. Z sumakiem trzeba szczególnie uważać, by nie uszkodzić korzeni. Jeśli naruszymy je np. podczas koszenia lub przekopywania ogródka, to zareaguje on obronnie, będzie walczył o życie. Uszkodzony zacznie wypuszczać dziesiątki odrostów korzeniowych, pędy będą silniejsze i rozsieją się po całej działce, a nawet dojdą do działki sąsiada, dlatego sumka niekiedy nazywa się „zemstą sąsiada".

Zarówno sumak, jak i rdestowiec, pozostawiony bez kontroli będzie się rozrastał, a obydwie rośliny potrafią przebić się przez asfalt i fundamenty. Na Bielanach na jednej z działek mieliśmy niedawno inwazję sumaka, który na szczęście został usunięty.

Sumak, choć inwazyjny, nie znajduje się na oficjalnej liście Inwazyjnych Gatunków Obcych (IGO) stwarzających zagrożenie dla Polski i Unii Europejskiej. Jego posiadanie, sadzenie i sprzedaż nie jest zabroniona i nie przewidziano żadnych kar. Natomiast rdestowiec figuruje na wspomnianej liście i już podlega regulacjom prawnym. W Polsce obowiązuje zakaz jego uprawy i rozmnażania, sprzedaży oraz sprowadzania na terytorium Polski i Unii Europejskiej. Złamanie powyższych zakazów grozi karą grzywny lub aresztu, a w skrajnych wypadkach pozbawieniem wolności (!).

Jeśli widzicie miejsca, gdzie rdestowiec się rozrasta, zgłoście to do Zarządu Zieleni Miejskiej lub do Wydziału Środowiska Klimatu i Powietrza. Na stronie urzędu znajduje się nawet specjalny formularz do zgłaszania inwazyjnych gatunków obcych. Celem tych działań jest zachowanie polskich, rodzimych gatunków, charakterystycznych dla naszej części Europy.

Agnieszka Frankowska
Radna Dzielnicy VII
Zwierzyniec

Są jeszcze wolne miejsca w krakowskich żłobkach samorządowych

Żłobek Samorządowy nr 29 to miejsce stworzone z myślą o najmłodszych dzieciach oraz ich rodzinach. Naszą misją jest zapewnienie bezpiecznej, przyjaznej i wspierającej przestrzeni, w której dzieci mogą rozwijać swoje umiejętności, budować relacje społeczne i poznawać świat poprzez zabawę oraz codzienne doświadczenia.

Placówka dysponuje pięcioma przestronnymi i odpowiednio wyposażonymi salami, dostosowanymi do potrzeb dzieci do 3. roku życia. Każdego dnia zapewniamy opiekę dla 120 dzieci, dbając o ich wszechstronny rozwój, komfort i poczucie bezpieczeństwa.

Dużym atutem naszego żłobka jest własna kuchnia. Wszystkie posiłki przygotowywane są na miejscu ze świeżych produktów, z uwzględnieniem potrzeb żywieniowych najmłodszych. Jadłospisy opracowywane są przez dietetyka, dzięki czemu dzieci otrzymują pełnowartościowe, zdrowe i odpowiednio zbilansowane posiłki, wspierające ich prawidłowy rozwój.

Do dyspozycji dzieci pozostaje również przestronny ogród wyposażony w bezpieczne urządzenia do zabawy. To miejsce codziennej aktywności na świeżym powietrzu, rozwijania sprawności ruchowej oraz odkrywania otaczającej przyrody. W okresie wiosenno-letnim ogród staje się także przestrzenią do organizacji zajęć edukacyjnych, wydarzeń rodzinnych i wspólnych zabaw.

fot. A. Rodak

Z myślą o wygodzie rodziców przy placówce znajdują się miejsca parkingowe, które ułatwiają codzienne przywożenie i odbieranie dzieci. Dogodna infrastruktura pozwala na sprawną organizację dnia i zwiększa komfort korzystania z naszej placówki.

W Żłobku Samorządowym nr 29 stawiamy na indywidualne podejście do każdego dziecka, współpracę z rodzicami oraz tworzenie atmosfery pełnej życzliwości i wzajemnego szacunku. Nasz wykwalifikowany zespół każdego dnia troszczy się o to, aby dzieci czuły się u nas bezpiecznie, radośnie i mogły harmonijnie rozwijać swoje talenty.

Serdecznie zapraszamy do poznania Żłobka Samorządowego nr 29 – miejsca, w którym dziecięca ciekawość spotyka się z troskliwą opieką i profesjonalnym wsparciem.

Angelika Rodak
Kierownik Żłobka Samorządowego nr 29

Rodzice dzieci do 3. roku życia mogą przez cały rok zapisywać swoje pociechy do samorządowych żłobków prowadzonych przez Zespół Żłobków Miasta Krakowa. W 13 placówkach, w tym 11 nowoczesnych żłobkach otwartych w ostatnich latach, wciąż dostępne są wolne miejsca.

Aby zgłosić dziecko, należy wypełnić Kartę Zapisu i przekazać ją kierownikowi wybranego żłobka – osobiście lub drogą elektroniczną. Dokument można również przesłać na wspólny adres e-mail Zespołu Żłobków Miasta Krakowa: zespolzlobkow@mjo.krakow.pl. Za jego pośrednictwem przyjmowane są zgłoszenia do wszystkich samorządowych placówek.

Szczegółowe informacje dotyczące rekrutacji można uzyskać, kontaktując się z Zespołem Żłobków Miasta Krakowa pod ww. adresem lub za pośrednictwem profilu na Facebooku – Zespół Żłobków Miasta Krakowa.

Jesień na dobre zagościła w Lesie Wolskim!

SYMBIOZA
CENTRUM EDUKACJI EKOLOGICZNEJ

Las Wolski otula się złotem, miedzią i brązem, a ścieżki zapraszają do niespiesznych spacerów i odkrywania uroków przyrody. W Centrum Edukacji Ekologicznej Symbioza ZZM nie zwalniamy jednak tempa – przed nami tygodnie pełne inspirujących spotkań, twórczych działań i przedświątecznej magii!

Już **21 listopada** zapraszamy osoby dorosłe na Sobotę z Symbiozą, podczas której będzie można zanurzyć się w świecie natury i kreatywności. W programie dwa wyjątkowe warsztaty: „Ziołowe spotkania – moc korzeni, lokalna „kawa" spod ziemi" oraz „Oddech koloru. Marmurkowanie, czyli malowanie na wodzie". To propozycja dla tych, którzy chcą odkryć niezwykłe właściwości roślin i dać się ponieść artystycznej wyobraźni.

28 listopada przeniesiemy się w świat tajemnic i przepowiedni podczas Leśnych Andrzejek. Czekają na Was „Woskowe wróżby z leśnego klucza" oraz „Paleontologiczne wróżby sprzed milionów lat" – bo kto powiedział, że przyszłość można odczytywać tylko z wosku?

Przed nami też magiczny, świąteczny czas, dlatego **5 grudnia** zaprosimy Was na Leśne Mikołajki, pełne ciepłej atmosfery i rodzinnych atrakcji.

Zajrzyjcie do Symbiozy – tu natura inspiruje, wyobraźnia nie zna granic, a każda pora roku przynosi coś wyjątkowego!

Szczegóły wydarzeń znajdziecie na naszej stronie internetowej, w mediach społecznościowych i w newsletterze.

Centrum Edukacji Ekologicznej Symbioza ZZM

Zdaniem psychologa

Oddaję w Państwa ręce artykuł o tematyce psychologiczno-pedagogicznej.
W poniższym artykule pojawiają się praktyczne treści do zastosowania w codziennym życiu.

mgr Marta Falińska
psycholog

Uzależniony mózg – cz. III

Uzależnienie jako nałogowe regulowanie emocji

❖ Mechanizmy związane z uzależnieniem – emocje, myślenie i tożsamość

Osoby uzależnione często używają substancji psychoaktywnych jako narzędzia do regulowania swoich stanów emocjonalnych. Mechanizm ten obejmuje zarówno próby zwiększenia pozytywnych emocji i osiągnięcia euforii, jak i redukcji negatywnych uczuć, takich jak lęk, stres, ból czy niepokój. Użycie substancji prowadzi jednak do złudnego poczucia poprawy, co zakłóca zdolność osoby do realistycznej oceny swojego stanu i sytuacji.

❖ Mechanizm regulacji emocji

Przyjmowanie substancji uzależniającej daje osobie uzależnionej iluzję poprawy samopoczucia. Osoba ta może mylnie sądzić, że osiągnęła zamierzony cel – pozbyła się bólu lub poprawiła swoje nastroje. Jednak negatywne emocje powracają z jeszcze większą siłą. Ten cykl powoduje, że uzależniony zaczyna obwiniać otoczenie za swoje problemy, nie dostrzegając, że źródłem kłopotów jest sama substancja. W rezultacie rozwija się głód substancji, a emocjonalne funkcjonowanie osoby zostaje poważnie zaburzone.

❖ Mechanizm iluzji i zaprzeczania

Uzależniony zniekształca rzeczywistość, co wynika z podporządkowania procesów myślowych pragnieniu zdobywania i zażywania substancji. W efekcie:

- Racjonalne myślenie zostaje wypaczone. Osoba uzależniona wynajduje nieracjonalne powody, by kontynuować swoje zachowanie.
- Odrzuca negatywne informacje. Ignoruje dowody wskazujące na szkody zdrowotne, społeczne czy zawodowe spowodowane uzależnieniem.
- Koloryzuje rzeczywistość. Mechanizm magiczno-życzeniowego myślenia sprawia, że uzależniony buduje fałszywy obraz sytuacji, który usprawiedliwia dalsze zażywanie substancji.

❖ Mechanizm rozproszenia i rozdwojenia tożsamości

Uzależnienie wpływa także na strukturę tożsamości osoby, prowadząc do jej destabilizacji. Mechanizm ten powoduje:

- Brak spójności w funkcjonowaniu. Osoba zachowuje się inaczej pod wpływem substancji niż wtedy, gdy ich nie zażywa.
- Trudności w podejmowaniu decyzji. Uzależniony nie jest w stanie skutecznie zarządzać swoim zachowaniem ani konsekwentnie realizować decyzji o zaprzestaniu używania substancji.
- Dezintegrację osobowości. Struktura „Ja" osoby uzależnionej zaczyna się rozpadać, co prowadzi do funkcjonowania w dwóch różnych trybach – jeden zdominowany przez działanie substancji, a drugi próbujący radzić sobie bez niej.

Warto przeczytać:

- Habrat B., Organizm w niebezpieczeństwie, PARPA, Warszawa 1995.
- Kiełbasa B., Profilaktyka uzależnień. „Uzależnienia" Narkotyki, alkohol i sterydy, dla pedagogów i terapeutów, Projekt-kom, Sosnowiec 2007.
- Mazur J., Czynniki chroniące młodzież przed podejmowaniem zachowań ryzykownych, Instytut Matki i Dziecka, Warszawa 2008.
- Meyer R., Psychopatologia, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2003.
- Narkotyki i narkomania, red. M. Jędrzejko, W. Bożejewicz, Wydawnictwo Pedagogium, Warszawa 2007.
- Oblicza współczesnych uzależnień, red. L. Cierpiałkowska, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2006.

Z DZIAŁALNOŚCI RADY DZIELNICY VII

Zarząd Dzielnicy VII Zwierzyniec

Przewodniczący
Witold Górny

Zastępca Przewodniczącego
Iwona Kubacka

Członkowie Zarządu:

Julia Mach

Magdalena Mardyła

Jerzy Milej

Biuro Rady Dzielnicy VII Zwierzyniec

ul. Prusa 18
tel.: 12 421-56-66; rada@dzielnica7.krakow.pl

Godziny przyjmowania mieszkańców:

poniedziałek – piątek, w godzinach od 10:00 do 14:00

Dyżury radnych:

Przewodniczący – dwa terminy w każdy poniedziałek (14:30 oraz 15:00). Obowiązują zapisy telefoniczne, mailowe lub osobiste poprzez Biuro Rady.

Radni – w przypadku pozostałych radnych możliwość spotkania po wcześniejszym kontakcie telefonicznym lub przez e-mail.

24 września 2026 r. odbyła się XXXVI sesja Rady Dzielnicy VII Zwierzyniec.

Rada podjęła 11 uchwał w sprawie wniosków:

• 1 do Prezydenta MK o analizę lokalizacji syren alarmowych oraz rozbudowę systemu alarmowania ludności na terenie Dzielnicy VII • 7 o wprowadzenie do Wieloletniej Prognozy Finansowej zmian dotyczących zadań inwestycyjnych, planowanych przez Radę do realizacji w poszczególnych latach • 1 o wycofanie z Wieloletniej Prognozy Finansowej zadania w latach 2026-2027 „Ul. Jodłowa - Budowa wyniesionego przejścia dla pieszych wraz z infrastrukturą towarzyszącą" • 2 do instytucji: do Wydziału Gospodarki Komunalnej i Infrastruktury UMK o pilną korektę organizacji ruchu w rejonie ulic Becka i Marynarskiej oraz o włączenie lokalizacji z terenu Dzielnicy VII Zwierzyniec do prowadzonego przez Wodociągi Miasta Krakowa S. A. programu inwestycyjnego pn. „Budowa Infrastruktury Sanitarnej".

2 uchwały, w których wydała opinie dotyczące:

• zbycia w trybie bezprzetargowym udziału Gminy Miejskiej Kraków w nieruchomości położonej w rejonie ul. Mirowskiej (opinia pozytywna) • propozycji likwidacji zatoki autobusowej na przystanku „Park Decjusza 01" przy ul. Królowej Jadwigi (opinia negatywna).

Ponadto uchwały w sprawie:

• 3 korekt rozdysponowania środków wydzielonych do dyspozycji Dzielnicy VII na rok 2026 i 2027 • zachowania obecnej funkcji pali cumowniczych przy Bulwarze Rodła • komunalizacji działki nr 84 obr. 21 Krowodrza • propozycji zmiany stałej organizacji ruchu polegającej na wprowadzeniu szykany w ciągu ul. Chełmskiej.

Pełny tekst uchwał dostępny jest na stronie internetowej Dzielnicy VII Zwierzyniec **www.dzielnica7.krakow.pl** oraz w Biuletynie Informacyjnym Urzędu Miasta Krakowa **www.bip.krakow.pl**.

Harmonogram spotkań z mieszkańcami na sezon 2026/27

osiedle	miejsce	dzień	godzina
Chełm	Klub Kultury Chełm, ul. Chełmska 16	14 września 2026 r., poniedziałek	18:00
Przegorzały	Klub Kultury Przegorzały, ul. Kamedulska 70	19 października 2026 r., poniedziałek	18:00
Zakamycze	Obserwatorium Astronomiczne UJ, ul. Orla 171	23 listopada 2026 r., poniedziałek	18:00
Południowy Zwierzyniec	Szkoła Podstawowa nr 32, ul. Królowej Jadwigi 78	14 grudnia 2026 r., poniedziałek	18:00
Północny Zwierzyniec	Przedszkole Samorządowe nr 76, ul. Emaus 29	25 stycznia 2027 r., poniedziałek	18:00
Wola Justowska	Szkoła Podstawowa nr 72, aleja Modrzewiowa 23	8 lutego 2027 r., poniedziałek	18:00
Bielany	Szkoła Podstawowa nr 48, ul. Księcia Józefa 337	22 marca 2027 r., poniedziałek	18:00
Olszanica	Publiczna Szkoła Podstawowa Sióstr Pijarek, ul. Korzeniaka 18	19 kwietnia 2027 r., poniedziałek	18:00
Półwsie Zwierzynieckie	Szkoła Podstawowa nr 31, ul. Prusa 18	17 maja 2027 r., poniedziałek	18:00
Cały obszar Dzielnicy VII	on-line	21 czerwca 2027 r., poniedziałek	18:00

Urodziłem się na Zwierzyńcu przy Krakowie

Z pamiętnika Stanisława Słowika (1867-1948)

„Widząc za potrzebne opisanie swojego żywota dla pamięci dzieciom, postanowiłem spisać znaczniejsze przeżycia tegoż, rozpoczynając od najmłodszych lat, jak to pamięć moja zasięgnąć mogła."

Odcinek 16. Skawina, czyli lepsze jest wrogiem dobrego

Około połowy lata wykończyły się roboty przy tej budowie i byłem zmuszonym udać się gdzieindziej. Zdobyłem już do tego czasu pewną wprawę przy murowaniu, sklepieniach i wyprawie. Pan Wilczyński […] był jeszcze wtedy jako podmajstrzy przy budowie Uniwersytetu [gmach Collegium Novum, KB]. Nie było to wtenczas łatwo, ale dość na tem, że dzięki niemu dostałem się do roboty przy tej budowie. Było to dla mnie bardzo ważne, ponieważ tam musiały być bardzo dokładnie wszystkie roboty wykonywane i stąd większą wprawę nabierać było można.

fot. Narodowe Archiwum Cyfrowe (sygn. 3/131/0/-/252/3)

W początkach robiąc przy zwykłych murach, wyuczyłem się ich właściwego wiązania, a były one o znaczniejszych grubościach; filary rozmaitych rozmiarów i o znacznej ilości narożników, a wszędzie musiało się jak najdokładniej przestrzegać, aby nie pomylić się. Zdaje się że nieźle szła mi ta robota, bo do najwięcej pracowitych w wykonaniu filarów, o większej ilości narożników, z których miały wychodzić żebra sklepień, byłem przeznaczony. Budowniczy p. Łuszczkiewicz był z mojej pracy zadowolony, bo obiecywał mi, że przy poświęceniu otrzymam skórzany fartuch murarski, których kilka dla najlepszych robotników miało być rozdanych. Wyuczyłem się i osadzania ciosów [elementów kamiennych, KB] i obchodzenia się z nimi, które tam w wielkiej ilości użyte były. Było to bardzo dla mnie ważne, gdyż w późniejszych latach przytrafiały mi się do prowadzenia podobne budowy, a brak było robotnika, któren miałby pojęcie o należytem osadzeniu ciosu i nie uszkodzeniu.

Zaliczając się wtenczas do pierwszorzędnych murarzy, liczyłem moje wynagrodzenie za bardzo skromne; pobierałem w dalszym ciągu płacę mularczyka, która równała się płacy zwykłego robotnika budowlanego. Z tego też powodu dałem się namówić innym i odszedłem, udając się z podmajstrzym Szymańskim do Skawiny, gdzie stawiano budynki stacyjne kolei. Otrzymałem wprawdzie płacę o połowę wyższą, ale niewiele z niej skorzystałem, bo mieszkając poza domem i utrzymując się sam, a i czas spędzony poza pracą pociągał także straty. Po drugie: murarze i robotnicy tam zebrani przeważnie młodzi, byli złych obyczajów, a poza domem mając więcej swobody, postępowali oni jeszcze gorzej. Jeszcze i jedno nie wyszło dla mnie na korzyść, a to praca sama, była ona bowiem jak bądź wykonywana i nie dawała sposobności do wyuczenia się czegoś więcej.

Była to już jesień i niedługo tam robiłem, bo tylko do zimy, ale żadnej nie odniosłem stamtąd korzyści; chyba tylko tę, że mówiono mi iż dobrze wyglądam. Mieszkaliśmy w kilku […] w domu masarza, któren podczas jarmarków sprzedawał gorące jedzenie. Miewał on przeważnie mięso wieprzowe i tośmy z barszczem i ziemniakami lub chlebem jedli i to widocznie na mój lepszy wygląd podziałało. Do domu przychodziliśmy zwykle pieszo na każdą niedzielę. Mieli tam niektórzy harmoniki, a przy grze i śpiewie szło się nam dobrze i wesoło. W poniedziałki rano wychodziliśmy z domu, przeprawiając się pod klasztorem Norbertanek przez Wisłę, i znacznie bliższą drogą przez wieś Pychowice przychodziliśmy do Skawiny. Powtarzało się to co tygodnia.

Ciąg dalszy cyklu w kolejnym numerze

W tekście zachowano oryginalną pisownię, która została utrzymana przy przepisywaniu rękopisu.

Pamiętnik Stanisława Słowika został przekazany przez panią Bożenę Srokę, jego prawnuczkę, Stowarzyszeniu Miłośników Starego Salwatora, z siedzibą w Domku Grabarza przy ul. św. Bronisławy 9. Powyższa publikacja jest pierwodrukiem. Wybór tekstów, redakcja i układ graficzny: Katarzyna Brückman, zarząd SMSS, radna Dzielnicy VII Zwierzyniec.

KALENDARIUM IMPREZ 2026

Klub Kultury Wola

Szczegóły i ewentualne zapisy na stronie: **www.wola.dworek.eu**

Osiecka. Koncert „Po słonecznej stronie dnia” ⏩20 listopada, godz. 18:00

*To opowieść, w której słowo – zarówno śpiewane, jak i mówione – staje się przewodnikiem po świecie Agnieszki Osieckiej. Wystąpią: **KMB Trio** Karolina Krupa, Bartek Busz, Mateusz Krystian. **Wstęp wolny**.*

I edycja Akademii Barbakusa na Woli ⏩28 listopada, godz. 10:00-11:30

*Pod okiem funkcjonariuszy Straży Miejskiej Miasta Krakowa dzieci uczą się jak unikać rozmaitych zagrożeń. Tematem trzeciego spotkania jest: **„Autochodzik”**. Zajęcia przeznaczone są dla przedszkolaków oraz uczniów klas I- III. **Wstęp wolny**.*

Obowiązują zapisy: akademia.barbakusa@strazmiejska.krakow.pl lub telefonicznie 885-955-912.

Botanicum Art – Haftowane ozdoby świąteczne ⏩5 grudnia, godz. 10:00-12:00

Podczas warsztatów zainspirujemy się roślinami kojarzonymi ze świętami Bożego Narodzenia. Bilet: 35 zł.

Zwierzyniecki Art – Szopka krakowska

Zajęcia dla dzieci od 10 r.ż., młodzieży i dorosłych ⏩5 grudnia, godz. 12:30-14:30

*Celem warsztatów jest wspólne tworzenie i celebrowanie tej wyjątkowej tradycji, która w 2018 roku została wpisana na Listę reprezentatywną niematerialnego dziedzictwa kulturowego ludzkości UNESCO. **Wstęp wolny**.*

Klub Kultury Chełm

Szczegóły i ewentualne zapisy na stronie: **www.chelm.dworek.eu**

Warsztaty ozdobnego pakowania prezentów ⏩18 listopada, godz. 18:00

Efektowne techniki pakowania prezentów.

Wieńce adwentowe ⏩25 listopada, godz. 18:00

Warsztaty dekoracji florystycznych, dla dorosłych z użyciem naturalnych różnorodnych materiałów dekoracyjnych i świątecznych.

Warsztaty Chemiczne „Światło, którego nie widać” ⏩28 listopada, godz. 10:00

Dzieci odkryją, czym jest fluorescencja i jak światło UV może ujawnić to, czego nie widać w zwykłym świetle.

Spektakl Teatru Chrząszcz w Trzcinie dla dzieci i spotkanie ze św. Mikołajem ⏩5 grudnia, godz. 16:00

Warsztaty dekoracji świątecznych z gliny: anioły i gwiazdki, które będzie można podarować bliskim osobom z okazji mikołajek lub pod choinkę.

BOOK CLUB – spotkanie autorskie z Wojciechem Bonowiczem ⏩4 grudnia, godz. 18:00

*Spotkanie z poetą, publicystą, dziennikarzem. **Wstęp wolny**.*

Koncert w blasku świec „Klasyki rocka” ⏩12 grudnia, godz. 18:00

Wstęp wolny

Magiczny wieczór, pełen energetycznej i klimatycznej muzyki rockowej w autorskich aranżacjach i wykonaniu Kwartetu smyczkowego La Belle.

Klub Kultury Przegorzały

Szczegóły i ewentualne zapisy na stronie: **www.przegorzaly.dworek.eu**

Szopka Krakowska – Kartonowe Kolosy dla seniorów

start zajęć ⏩27 października, wtorki godz. 10:00- 11:30 (90 min)

*Kartonowe Kolosy” to dwumiesięczny cykl bezpłatnych zajęć, podczas których dorośli uczestnicy poznają tradycję szopki krakowskiej i wspólnie stworzą autorskie dzieło przeznaczone do udziału w Konkursie Szopek Krakowskich 2027. **Wstęp wolny**. Obowiązują zapisy.*

Dzień Seniora z artystami Opery Krakowskiej ⏩20 listopada, godz. 18:00

*Program „Zmierz się z muzyką i tańcz”, który zaprezentują artyści Opery Krakowskiej, pełen przebojów musicalowych, operetkowych i piosenek z różnych okresów XX wieku. **Wstęp wolny**.*

Andrzejkowy bal przebierańców ⏩29 listopada, godz. 17:00-19:00

*Zapraszamy dzieci wraz z rodzicami na bal przebierańców. W programie zabawa przy muzyce, pokaz andrzejkowej mody, wróżby, słodki poczęstunek i inne atrakcje. Stroje andrzejkowe niezbędne! Domowe ciasta mile widziane. **Wstęp wolny**.*

Stolarnia Wyobraźni – warsztaty stolarsko-kreatywne dla dzieci 7-12 ⏩19 grudnia, godz. 11:00

Łączą pracę rąk z pełną swobodą twórczą. To autorski projekt stworzony przez Oddechy Natury – przestrzeń, w której młodzi uczestnicy stają się prawdziwymi rzemieślnikami. Każdy stworzy coś w pełni autorskiego. Bilet: 55 zł od dziecka. Obowiązują zapisy.

Centrum Edukacji Agrarnej – Kółko Rolnicze Wola Justowska, ul. Królowej Jadwigi 248

„Nowe gatunki i odmiany warzyw” ⏩26 listopada, godz. 17:00

Wykład. Prowadzenie: dr hab. inż. Elżbieta Jędrszczyk, prof. URK

„Wartość odżywcza i prozdrowotna grzybów” ⏩18 grudnia, godz. 17:00

Wykład. Prowadzenie: dr hab. inż. Emilia Bernaś, prof. URK